

Així, doncs, si un prat està massa envaït de lleguminoses, un dosi un xic crescuda de nitrat donarà naixement a les gramínies.

Si aquestes últimes són més abundants, l'adob potàssic augmentarà la flora de lleguminoses.

En cap cas havem de prescindir de la calç, ja sia en forma de carbonats, ja en forma de sulfats. Si generalitzem l'ús d'aquestes matèries veurem augmentar els rendiments dels nostres prats, no solament per l'acció directa de la calç, sinó per la seva actuació importantíssima ajudant a l'assimilació, i mobilització dels elements que alimenten les plantes.

JOSEP POCH DE FELIU

Durant el curs de Zootècnia

Les ensenyances que es donen en l'aula i en el laboratori de zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura solament poden instruir l'alumne respecte d'aquesta ciència, però en una empresa industrial (zootècnia és l'estudi de la indústria animal) es necessita quelcom més que la tècnica o la instrucció; cal l'entusiasme, la fe en l'èxit de la indústria que es dirigeix.

L'alumne que no hagués passat el dintell de l'Escola, ell mateix ignoraria si li agrada o li desplaïa la indústria pecuària; sabria si el seu grat o desgrat per la ciència zootècnica, però no és igual el coneixement d'una ciència que la seva aplicació, o sigui l'explicar un fet que el mateix fet, el qual en el nostre cas és l'explotació ramadera en marxa.

Que l'estudiant, ja en possessió de la doctrina zootècnica, en presència del fet viu, que és una explotació ramadera, sigui ell mateix qui determini si la ramaderia és o no aquella cosa que estima i es sent capaç de dominar, a aquest és el motiu principal de les excursions zootècniques.

Les explotacions ramaderes ofereixen variats aspectes, segons les comarques. Els estudiants n'han de veure, observar i criticar el major nombre possible.

Les darreres excursions foren realitzades al Moyanés i plana de Vich; fa pocs dies se'n féu una altra a la Vall de Camprodon i comarca d'Olot. En la que es farà pròximament els alumnes veuran ègües i vaques de cria, ramats llaners transhumans, cria de poltres, vaques de cria i treball i diverses modalitats d'explotació porcina.

En la de Moyà i Vich els estudiants veieren al Moyanès que el bestiar ha d'alimentar-se amb els recursos farratgers propis de la comarca, que els boscos s'aprofiten pasturant-los i, finalment, que l'estació més aprop del ferrocarril és a 18 quilòmetres de Moyà, la qual distància impossibilita econòmicament la importació d'alfals

d'altres comarques catalanes. La comarca de Vich, de secà, com l'anterior, és més fèrtil; la facilitat de comunicacions la fa més avançada que el Moyanès.

La primera de les finques fou la del senyor Comermena, en la qual hi ha egües de cria, vaques de llet, ramat d'ovelles i porcs a l'engreixament. Està situada a uns quatre quilòmetres de Moyà. La masia està habitada per son propietari. És una casa amb confort. Era aquesta una finca que dotze anys enrera el masover que hi havia amb prou feines collia gra per a mantenir-se. Transformada en explotació ramadera, la finca dóna una forta renda.

El Masot és una altra finca visitada a Moyà, a un quart de la vila. Interessarà anar-hi sobretot per veure funcionar una màquina de munyir i fer-se càrrec de les condicions econòmiques de la producció de llet i la seva transformació en mantega.

Amb la munyida mecànica, la producció de llet ha augmentat el sis per cent. Les vaques, durant la munyida no estaven friseses, ni executaven el més petit moviment defensiu. La màquina feia dos mesos que funcionava i els mugrons no denunciaven cap mena d'alteració. La munyida és molt higiènica; la llet, immediatament de segregada, es porta a la mantegueria on ràpidament es fabrica la mantega. La mantega, que és d'excel·lent qualitat, s'expedeix quasi en totalitat al luxós establiment de N'Esteve Riera, confiter, de Barcelona. El propietari del Masot, en Nasari Alibés, pretén acreditar la seva mantega, la qual cosa serà ben fàcil puix que la llet és rica i l'elaboració de la mantega es practica amb escrupulosa netedat. Afegeixi's a això que el senyor Alibés s'ha negat en absolut a barrejar a la mantega la margarina i matèries colorants, les quals substàncies quasi no manquen mai a la major part de les mantegues en venda. Per consegüent, és just que consignem la finura i la puresa del producte.

En el Masot, com a casa del senyor Comermena, hi ha també bestiar cavallí, llaner i porquí.

A Vich visitarem el Tint. És una explotació ramadera anexas a una midoneria. Les vaques de llet i els porcs són la principal explotació. Assenyalem la bona disposició dels estables per a les vaques i porcs, i sobretot el femer.

Últimament la visita fou a can Meia. En Meia és un recriador de guarans. Ara en té pocs; l'últim que vengué en cobrà 8,250 pessetes.

Si les quatre explotacions ramaderes cada una d'elles difereix de les altres, cosa semblant passa amb llurs propietaris. El propietari d'una explotació si és l'ànima; és allò que en deiem al principi l'entusiasme, la fe, l'afició el motor de l'èxit, com es vulgui. L'estudi de cada un dels propietaris té tanta importància com la finca mateixa.

El senyor Comermena, fins prop de la cinquantena era fabricant. Quan adquirí la finca en qüestió, no sabia res d'agricultura. De bon principi el Sr. Comermena demostrà que solament amb sentit administratiu es pot guanyar diners en agricultura i en ra-

maderia. Amb els pocs anys que porta fent d'agricultor, actualment pot donar lliçons a la majoria de pagesos de tota la vida.

En Nasari Alibés, tant pels seus com per la part de la seva virtuosa esposa, filla del Sr. Villarrubia, de Moyà, són pagesos de segles. El fet d'introduir moltes innovacions a la comarca (entre les més importants el Sr. Villarrubia hi aportà el conreu de la trepadella) i entre moltes altres l'última, que és la màquina de mnyir i la fabricació de mantega, desmenteix el que el progrés agrícola hagi de venir de gent de fora de la pagesia, i el que tots els pagesos siguin uns rutinaris.

El Sr. Puig, l'amo del Tint, veient que el gluten li pagaven poc, determinà transformar-lo en carn i llet. Començà modestament; a pou a pou l'explotació s'ha anat transformant i en moltes coses pot servir de mostra a la plana de Vich i fora d'ella. Diem que el Sr. Puig ha tingut un col·laborador meritíssim: el pèrit agrícola Sr. Anglada, un jove d'aptituds múltiples que les sap utilitzar amb tant seny com talent.

En Meia coneix molt bé el negoci; sap el que farà un pollí, és a dir, la seva alçada, volum, vigor, etc. Ultra això, que equival a saber comprar, alimentar i cuidar els guarans, els sap vendre. És, potser, el més intel·ligent dels criadors d'aquesta mena de bestiar.

Tornant de les excursions els alumnes han escrit una petita memòria. Gustosament hauria volgut copiar qualque fragment de cada una, però no és possible, volguent encabir-ho en un article. Ultra aquest inconvenient, un tros d'una memòria representaria un aspecte de la visió que han tingut; i aquí del que es tracta és de la cosa en conjunt, de saber com reacciona cada estudiant de zootècnia en front del fet viu de la ciència que ara cursen, ço és, de la finalitat mateixa de la zootècnia.

Els aimants de la zootècnia, i també els pedagogs, tenen a llur disposició aquests i tots els altres treballs dels alumnes que cursen zootècnia.

M. ROSSELL I VILA

Maig, 1919.

Afinitat entre les indústries agrícoles i la química

Comentaris sobre l'anàlisi de la llet

Encara que el tema no ens aportí cap originalitat i sigui prou conegut, és molt curiós seguir el procés que marca la lluita entre dos camps que, encara que distints, són molt afins: l'industrial falsificador (1) i el químic. L'analista fuig dels fins mesquins del lucre que

(1) No entenem com a tal l'honrat comerciant de llet que expèn el producte natural.